

Geleceğin Sağlık Profesyonellerinde İnternet Bağımlılığının Yaşam Kaliteleri Üzerine Etkisi

Effect of Internet Addiction on Life Quality of Future Healthcare Professionals

Nilgün ULUTAŞDEMİR¹, Esra VERİM², Emine BAKIR¹, Esma DENİZ³

1. Kent Konseyi, Gaziantep
2. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep
3. Özel Akademi Hastanesi, Gaziantep

ÖZET

Amaç: Bu araştırma geleceğin sağlık profesyonellerinde internet bağımlılığının yaşam kaliteleri üzerine etkisini değerlendirmesi amacıyla planlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Tanımlayıcı tipte olan çalışmanın evrenini Ocak 2015'te özel bir üniversitenin sağlık bölümlerini okuyan öğrencileri (296 kişi) oluşturmuştur. Anketin uygulandığı sırada okulda olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 286 öğrenci örnekleme alınmıştır. Araştırmanın verileri; sosyo-demografik özellikler ve internet kullanımını etkileyen faktörler ile İnternet Bağımlılık Ölçeği (İBÖ) sorularından oluşan anketin uygulanmasıyla toplanmıştır. Verilerin analizi t testi, tek yönlü varyans ve korelasyon analizleri kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya kapsamına alınan öğrencilerin %61.9'u kız ve yaş ortalamaları 19.97 ± 1.03 'dür. Öğrencilerin %22.1'i haftada 20 saat ve üzeri internet kullanmaktadır. Araştırmaya kapsamına alınan öğrencilerin İBÖ puan ortalaması 30.77 ± 15.70 'dir.

Sonuç: Sağlık profesyonelleri ortalama internet kullanıcıdır.

Anahtar Kelimeler: internet; sağlık profesyonelleri; yaşam kalitesi

ABSTRACT

Objective: This study, It is planned for purposes to assess the impact of internet addiction onto life quality of future health professionals.

Material and Methods: Students studying for a private university department of health (296 people) created the universe of descriptive study of the type in January 2015. In the surveyed, 286 students who in school and agreed to participate in the study has been sampling. The research data; was collected with the implementation of the survey consists of Internet Addiction Scale (IAS) questions with socio-demographic characteristics and factors affecting internet usage. Data analysis was performed using t-test, single direction variance and correlation analysis.

Results: Students covered in the survey, 61.9% were female students and the mean age was 19.97 ± 1.03 . 22.1% of students uses internet 20 hours or more per week. Within the scope of the research students' IAS point average was 30.77 ± 15.70 .

Conclusion: The health professionals are average internet user.

Keywords: internet; health professionals; quality of life

İletişim Bilgileri

Sorumlu Yazar: Dr. Nilgün ULUTAŞDEMİR

Yazışma Adresi: Kent Konseyi, Gaziantep

E-posta: nulutasdemir@yahoo.com

Tel: +90 (530) 696 59 59 İş: +90 (462) 335 50 00 Dahili: 3125

Makale Geliş Tarihi: 12.12.2016

Makale Kabul Tarihi: 14.03.2017

DOI: <http://dx.doi.org/10.16948/?????>

GİRİŞ

“İnternet bağımlılığı” kavramını ilk kez Goldberg 1995 yılında kullanmıştır. İnternet bağımlılığı DSM-IV’ teki alkol bağımlılığı tanı ölçütleri doğrultusunda tanımlanmıştır [1]. Ancak “İnternet Bağımlılığı Hastalığı” kavramını ilk gündeme getiren uzmanlardan biri Young’dır [2]. İnternet bağımlılığı, internetle ilgili aşırı zihinsel meşguliyetin olması, internet dışında geçirilen vaktin değersiz bulunması, doyum sağlamak için gittikçe artan miktarda internet kullanımı, internette planladığından daha fazla kalmak, yoksunluğunda sinirlilik, gerginlik hissetmek ve aşırı internet kullanımının iş, sosyal ve aile hayatında olumsuz etkilere neden olabilmesi şeklinde tanımlanmaktadır [3, 4].

Türkiye İstatistik Kurumu’nun 2012 Yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması sonuçlarına göre bilgisayar ve internet kullanım oranının en yüksek olduğu yaş grubu 16-24’tür [5]. İnternet bağımlılığının özellikle uzak doğuda ve diğer ülkelerde üniversite öğrencileri için yeni ve ciddi bir ruh sağlığı sorunu olduğu bildirilmektedir [6]. İnternet bağımlılığında herhangi bir bağımlılık sendromunda görülen yoksunluk semptomları (sinirlilik, ajitasyon, agresyon), artmış tolerans, kendine hakim olamama (aşırı kullanım), negatif pekiştirme (yalan söyleme, sosyal izolasyon) bulgularının hemen hepsi görülebilmektedir [7].

Sağlığı geliştirmeye yönelik yaklaşımların ön plana çıkmasıyla yaşam kalitesi kavramı da sağlık hizmetlerinin önemli bir hedefi haline gelmiştir [8]. Uzun yıllar ruhsal bozukluklar ve özellikle anksiyete bozukluklarının yaşam kalitesine etkisi göz ardı edilmiş ve sadece semptomlardaki düzelme dikkate alınmıştır. Son yıllarda yaşam kalitesi kavramının ön plana çıkmasıyla birlikte bu konuyla ilgili çalışmaların arttığı ve sosyal fobinin de yaşam kalitesi üzerine olumsuz etkilere sahip olduğu görülmüştür [9].

Sağlıklı olmak her insanın temel hakkı olup, bunun sağlanması ve sürdürülmesi sağlık personelinin temel amacı olduğu kadar, kişinin de kendi sorumluluğudur. Kişinin sağlığı geliştirici davranışları kazanması için, kendini kontrol etmesi, bu davranışları kazanmak için istek duyması gerekir. Çünkü sağlığı geliştirmek için olumlu sağlık davranışının kazandırılması ve sürdürülmesi gerekir. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin sağlık davranışları incelenmesi ve eksik oldukları konularda desteklenmesi toplum sağlığı açısından önemlidir [10]. İnternet bağımlılığının son dönemlerde ortaya çıkan

yeni tanımlanmış bir sorun olarak görülmesi, bu alanda çalışan klinisyenler tarafından yeterince bilinmemekte ve sıklıkla gözden kaçabilmektedir. Özellikle gençler arasında gün geçtikçe artan sayıda olgularla karşılaşmamız nedeniyle internet bağımlılığını daha iyi tanımak ve yaygınlığını belirlemek bu anlamda önemlidir. Üniversite öğrencilerin yaşam biçimleri yaşam kalitesini etkilemektedir. Bu araştırma, geleceğin sağlık profesyonellerinde internet bağımlılığının yaşam kaliteleri üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla planlanmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Tanımlayıcı tipte olan çalışmanın evrenini Ocak 2015’te Özel Bir Üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Tıp Fakültesi öğrencileri (296 kişi) oluşturmuştur. Anketin uygulandığı sırada okulda olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 286 öğrenci örnekleme alınmıştır. Çalışma için etik kurul onayı ve kurum izni alınmıştır.

Araştırmanın verileri; sosyo-demografik özellikler ve internet kullanımını etkileyen faktörler ile İnternet Bağımlılık Ölçeği (İBÖ) sorularından oluşan anketin direkt gözlem altında uygulanmasıyla toplanmıştır. Young (1998) tarafından geliştirilen “İnternet Bağımlılığı Testi” 20 maddeden oluşmaktadır. Test sonucunda 20 ile 100 arasında bir puan alınmaktadır ve alınan puanlar doğrultusunda 20-49 puan arası “ortalama internet kullanıcısı”, 50-79 puan arası “ara sıra problemlili internet kullanımına sahip”, ve 80-100 puan arası ise “sık sık problemlili internet kullanımına sahip” olarak nitelenmektedir. Testten alınan yüksek puanlar yüksek problemlili internet kullanımını ifade etmektedir [11].

Ölçek, Balta Çakır ve Horzum tarafından 2006 yılında Türkçe’ye uyarlanmıştır. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmanın Cronbach alpha testi ile hesaplanan iç tutarlık katsayısı 0.895 olarak bulunmuştur. Beşli likert tarzı bir ölçek olan İnternet Bağımlılık Testi’nde katılımcılardan “nadiren”, “ara sıra”, “sıklıkla”, “çok zaman” ve “her zaman” seçeneklerinden birini işaretlemesi istenmektedir. Bu seçeneklere sırasıyla 1, 2, 3, 4 ve 5 puan verilmektedir.

Balta Çakır ve Horzum’un (2006) geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda 10. madde ölçekten çıkarılarak 19 soru sorulmuştur. Sonuçta 19 maddelik üç alt faktörlü geçerliliği ve güvenilirliği olan bir ölçek elde edilmiştir. Katılımcılar ölçekten en az “19”, en fazla “95” puan alabilmektedir [12]. Verilerin analizi t testi, tek yönlü varyans (ANOVA) ve korelasyon analizleri kullanılarak yapılmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya kapsamına alınan öğrencilerin %61.9'u kız (177 kişi), %38.1'i erkek öğrenci (109 kişi) olup, yaş ortalamaları 19.97 ± 1.03 (min=18, max=25)'dir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %32.2'si Tıp, %24.1'i Beslenme ve Diyetetik, %22.7'si Hemşirelik ve %21.0'ı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon bölümü öğrencisidir. Araştırmaya kapsamına alınan öğrencilerin İBÖ puan ortalaması 30.77 ± 15.70 'dir. Öğrencilerin İBÖ puanlarına göre dağılımı incelendiğinde; %1.1'i 80 puan ve üstü (internet bağımlısı=İB), %10.8'ü 50-79 puan (riskli internet kullanıcısı=RİK) ve % 88.1'i 49 puan ve altı (ortalama internet kullanıcısı=OİK)'dir. Öğrencilerin sosyodemografik özelliklerine göre İBÖ puanlarının dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin sosyodemografik özelliklerine göre İBÖ puanlarının dağılımı.

Sosyodemografik Özellikleri	n	Min	Max	İBÖ (Mean±SD)
Cinsiyet				
Kadın	109	1	85	28.21±14.26
Erkek	177	5	81	34.92±17.06
p değeri				0.002*
Yaş				
18 yaş	12	11	85	41.50±24.32
19 yaş	80	1	62	29.52±13.75
20 yaş	123	4	79	29.50±14.84
21 yaş	54	4	81	31.40±17.62
22 yaş	12	8	51	37.00±13.10
23 yaş	3	14	57	38.00±21.93
24 yaş	2	17	41	29.00±16.97
p değeri				0.001*
Bölüm				
Tıp	92	7	79	30.76±15.87
Hemşirelik	65	8	65	28.20±14.02
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	60	5	81	34.58±15.98
Beslenme ve Diyetetik	69	1	85	29.89±16.42
p değeri				0.093
Aile Tipi				
Çekirdek Aile	237	1	85	30.06±15.62
Geniş Aile	38	12	79	34.18±16.51
Parçalanmış Aile	11	8	59	34.18±13.83
p değeri				0.928
İkamet Edilen Yer				
Yurtta	114	4	81	29.78±16.44
Aile ile	101	1	75	29.90±14.70
Arkadaş ile	71	4	85	33.86±15.82
p değeri				0.588
Kendi Sosyoekonomik Düzeyini Algılama				
Alt (düşük)	16	8	65	37.43±19.98
Orta	215	1	75	28.78±13.51
Üst (yüksek)	55	7	85	36.61±20.07
p değeri				0.000*

* p<0.05

Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha fazla internet bağımlısıdır (p=0.002). Sosyoekonomik düzey arttıkça öğrencilerin internet kullanım bağımlılığı artmaktadır (p=0.000). Araştırma kapsamındaki 19-21 yaş grubu öğrencilerde internet bağımlılığı görülmesi diğer yaş gruplarına göre daha fazladır (p=0.001). Öğrencilerin bölümlere göre İBÖ alt bileşenlerine ait dağılımları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin bölümlere göre İBÖ alt bileşenlerine ait puanlarının dağılımı.

Bölüm	OİK n %	RİK n %	İB n %
Tıp	77 26.92	15 5.24	0 0.00
Hemşirelik	60 20.97	5 1.74	0 0.00
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	51 17.83	8 2.79	1 0.34
Beslenme ve Diyetetik	64 22.37	3 1.02	2 0.69

İnternet kullanım bağımlılığı alt bileşenleri ile sağlık bölümleri arasında anlamsal bir ilişki bulunamamıştır (p=0.093). Öğrencilerin %22.1'i (64 kişi) haftada 20 saat ve üzeri internet kullandığını ifade etmiştir. Ödevlerini en çok internet üzerinden yapan öğrenci oranı %83.6'dır.

Öğrencilerin interneti kullanım alanlarında ilk sırada video izleme (%37.8) ve ikinci sırada sohbet etme (%30.4) yer almıştır. Cinsiyet ile internet kullanım alanları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (p>0.05). Öğrencilerin İBÖ alt bileşenlerine ait puan ortalamalarının dağılımları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin İBÖ alt bileşenlerine ait puan ortalamalarının dağılımı.

İBÖ Alt Bileşenleri (n=286)	Mean±SD	(Min-Max)
OİK	26.66±11.21	(0-49)
RİK	59.03±6.62	(50-79)
İB	83.66±2.30	(80-85)

Öğrencilerin yaşam kalitelerini etkileyen faktörler değerlendirildiğinde; kendi sağlık durumunu kötü algılayan (p=0.010), düzenli beslenemeyen (p=0.010) dinlenmeye zaman ayıramayan (p=0.003), hobisi olmayan (p=0.033), sigara kullanan (p=0.023), alkol kullanan (p=0.004) öğrencilerin internet bağımlılığı daha yüksektir.

Araştırmaya kapsamına alınan sağlık profesyonelleri, ortalama internet kullanıcısı (%88.1)'dir. Dinlenmeye zaman ayıramama ile internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişki saptanmıştır (p=0.001, r=0.196). Sigara kullanma ile internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişki saptanmıştır (p=0.030, r=0.128).

TARTIŞMA

Araştırmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla internet bağımlılığı yaşadıkları bulunmuştur. Bulgumuz ile literatürde benzerlik gösteren çalışmalar mevcuttur [13-17]. Ancak yapılan bazı çalışmalarda internet bağımlılığı görülme sıklığı ile cinsiyetler arasında fark bulunmamıştır [18-21]. Genel olarak kızların daha çok e-mail ve sosyal ilişki kurma amacıyla, erkeklerin ise oyun oynama, haber okuma, chat, yeni insanlarla tanışma, illegal materyallere ulaşma, müzik ve program indirme amacıyla internete bağlanmayı tercih etmelerinden kaynaklanabilir.

Araştırma kapsamındaki 19-21 yaş grubu öğrencilerde internet bağımlılığı görülmesi diğer yaş gruplarına göre daha fazladır. Greefield'in (1999) yaptığı çalışmada ise internet bağımlılığı ile yaş arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır [22]. 2011 yılı Nisan ayı içerisinde gerçekleştirilen Hane halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırmasına göre internet ve bilgisayar kullanımının en sık 16-24 yaş grubunda olduğu saptanmıştır [23]. İnternet kullanım bağımlılığı alt bileşenleri ile sağlık bölümleri arasında anlamsal bir ilişki bulunmamıştır ($p=0.093$).

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden internet bağımlısı olanlar haftada 40 saat internet kullandığını, bağımlı olmayanlar ise haftada 1 saat internet kullandığını ifade etmiştir. Young'ın (1996) yaptığı çalışmasında bu rakamlar sırasıyla 38.5 saat ve 4.9 saat saptanırken, Hardie ve Tee'nin yaptıkları çalışmasında ise 68.8 saat ve 21.8 saat olarak saptanmıştır [24, 25]. Haftalık internet kullanım süresi ile internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişki saptanmıştır ($p=0.000$, $r=0.728$). İnternette uzun süre vakit geçirmenin internet bağımlılığında beklenen bir sonuç olarak görülebilir. Araştırmada sosyoekonomik düzey arttıkça öğrencilerin internet kullanım bağımlılığı artmaktadır ($p=0.000$). Bayraktar ve Gün'ün (2007) yaptıkları çalışmada internetin çoğunlukla üst sosyo-ekonomik düzeydeki kişiler tarafından kullanıldığı ve sosyo-ekonomik düzey arttıkça internet kullanımının da arttığı bulunmuştur [26]. Bizim bulgumuzun aksine sosyoekonomik düzey ile internet bağımlılığı arasında anlamsız olmadığını bulan çalışmalar vardır [27-29]. Sosyoekonomik gücün internette zaman geçirmeyi arttığı ve internete erişimi kolaylaştırdığı söylenebilir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin interneti kullanım alanlarında ilk sırada video izleme (%37.8) ve ikinci sırada sohbet etme

(%30.4) yer almıştır. Öğrencilerin cinsiyeti ile internet kullanım alanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$). Bizim bulgumuzun aksine Fortson, Scotti, Cihen, Malone, Kevin (2007) yaptıkları çalışmada erkek ve kızların farklı nedenlerle internet kullandıkları vurgulanmaktadır [30]. İnterneti kullanma tercihleri cinsiyetler arasında etkili olmadığı düşünülebilir. Hobisi olmayan öğrencilerin ($p=0.033$) ve dinlenmeye zaman ayıramayan öğrencilerin ($p=0.003$) internet bağımlılığı daha yüksektir. Yine dinlenmeye zaman ayıramama ile internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişki saptanmıştır ($p=0.001$, $r=0.196$). Bu bulgularımızın aksine internet kullanımının sosyal yaşantıya etki etmediğini saptayan çalışmalar mevcuttur [31, 32]. İnternetin başında zaman geçiren öğrenciler sosyal yaşantıya zaman ayırmada zorlanabilir dolayısıyla yaşam kaliteleri düşebilir. Sosyal yaşantıya zaman ayırma ile internet bağımlılığı feedback etki gösterebilir.

Araştırmamızda sigara ve alkol kullanan öğrencilerin internet bağımlılığı daha yüksek bulunmuştur. Yine sigara kullanma ile internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişki saptanmıştır ($p=0.030$, $r=0.128$). Araştırmamız bulguları ile uyumlu olarak yapılan çalışmalarda da madde kullanımının internet bağımlılığı ile ilişkili olduğu saptanmıştır [6, 33-38]. Bu bulgular ışığında aşırı internet kullanımının, alkol ve sigara bağımlılığına neden olabileceği söylenebilir. Araştırmaya katılan öğrenciler ortalama internet kullanıcısı (%88.1)'dir. Ergin, Uzun ve Bozkurt (2013) Tıp Fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, riskli ve bağımlı internet kullanım oranını düşük bulmuştur [33].

Bayraktar ve Gün (2007) yaptıkları çalışmada internet kullanım oranını %1 olarak saptarken, Niemz, Griffiths, Banyard (2005) %18, Young (1996) ise %80 olarak saptamıştır [26, 34]. Üniversite öğrencilerin internet kullanmaları yaşam kalitelerini orta düzeyde etkilediği söylenebilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuç olarak bu çalışmada geleceğin sağlık profesyonelleri ortalama internet kullanıcısıdır. Dinlenmeye zaman ayıramayan, hobisi olmayan, sigara ve alkol kullanan üniversite öğrencilerin internet bağımlılığı daha yüksektir. Bu tür araştırmalar doğrultusunda öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerini azaltıcı, okul toplumunun sağlığını ve yaşam kalitelerini artırıcı etkenlere yönelik müdahale ve iyileştirici çalışmalar planlanması düşünülebilir.

KAYNAKLAR

1. Özcan NK, Buzlu S. Problemlü İnternet Kullanımını Belirlemede Yardımcı Bir Araç: İnternette Bilişsel Durum Ölçeğinin Üniversite Öğrencilerinde Geçerlik ve Güvenirliğı. *Bağımlılık Dergisi* 2005;6:19-26.
2. Young K. *What Makes the Internet Addictive: Potential Explanations for Pathological Internet Use. Paper Presented at the 105th Annual Conference of the American Psychological Association August 15, 1997, Chicago, IL.* <http://www.netaddiction.com/article/babitforming.htm> (Erişim tarihi:24.05.2015).
3. Arısoy Ö. İnternet Bağımlılığı. *Türkiye Klinikleri Dergisi* 2009;21:75-83.
4. Young KS. *Internet Addiction. Am Behav Sci* 2004;48:402-44.
5. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). 2012 Yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması. 16/08/2012 Sayı: 10880 <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=10880> (Erişim tarihi:24.05. 2015).
6. Kandell JJ. *Internet Addiction on Campus: The Vulnerability of College Students. Cyberpsychol Behav* 1998;1:11-17.
7. Young KS. *Internet Addiction: The Emergence of A New Clinical Disorder. Cyberpsychology and Behaviour* 1996;1:237-44.
8. Şahin B. Sağlık Ölçümü ve Kullanım Alanlarına Teorik Bir Bakış. *Sağlık ve Toplum* 1999;9(8):3-10.
9. Gültekin BK, Dereboy F. Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Fobinin Yaygınlığı ve Sosyal Fobinin Yaşam Kalitesi, Akademik Başarı ve Kimlik Oluşumu Üzerine Etkileri. *Türk Psikiyatri Dergisi* 2011;22(3):150-8.
10. İlhan N, Batmaz M, Akhan LU. Üniversite Öğrencilerinin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi* 2010;3(3):34-44.
11. Young K. *Caught in the Net: How To Recognize The Signs of Internet Addiction and A Winning Strategy For Recovery. John Wiley, New York.* <http://www.netaddiction.com/articles/babitforming.htm> (Erişim tarihi: 24.05.2015).
12. Çakır Balta Ö, Horzum MB. İnternet Bağımlılık Testi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama* 2008;7(13):87-102.
13. Johansson A, Gotestam K. *Internet Addiction: Characteristics of A Questionnaire and Prevalence in Norwegian Youth (12-18 years). Scand J Psychol* 2004;45:223-9.
14. Morahan-Martin J, Schumacher P. *Incidence and Correlates of Pathological. Internet Use among College Students. Comp Human Behav* 2000;16:13-29.
15. Chou C, Condrón L, Belland JC. *A Review of The Research on Internet Addiction. Educational Psychology Review* 2005;17(4):363-88.
16. Scherer K. *College Life On-Line: Healthy and Unhealthy Internet Use. JCSD* 1997;38:655-65.
17. Yen JY, Yen CF, Chen CS, Tang TC, Ko CH. *The Association between Adult ADHD Symptoms and Internet Addiction among College Students: The Gender Difference. Cyberpsychol Behav* 2009;12(2):187-91.
18. Kim K, Ryu E, Chon MY, Yeun EJ, Choi SY, Seo JS, Nam BW. *Internet Addiction in Korean Adolescents and Its Relation To Depression and Suicidal Ideation: A Questionnaire Survey. International Journal of Nursing Studies* 2006;43:185-92.
19. Kaltiala-Heino R, Lintonen T, Rimpela A. *Internet Addiction? Potentially Problematic Use of The Internet in a Population Of 12-18 Year-Old Adolescents. Addict Res Theory* 2004;12:89-96.
20. Jang KS, Hwang SY, Choıs JY. *Internet Addiction and Psychiatric Symptoms among Korean Adolescents. Journal of School Health* 2008;78:165-71.
21. Pawlak, C. *Correlates of Internet Use and Addiction in Adolescents. Dissertation Abstracts International Section A: Humanities & Social Sciences* 2002;63(5-A):1727.
22. Greenfield DN. *Psychological Characteristics of Compulsive Internet Use: A Preliminary Analysis. Cyberpsychol Behav* 1999;2:403-12.
23. 2011 Yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Sonuçları. T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni 18 Ağustos 2011, sayı:170.
24. Young KS. *Internet addiction: The Emergence of A New Clinical Disorder. Cyberpsychology and Behaviour* 1996;1:237-44.
25. Hardie E, Tee MY. *Excessive Internet Use: The Role Of Personality, Loneliness and Social Support Networks In Internet Addiction. Australian Journal of Emerging Technologies and Society* 2007;5(1):34-47.
26. Bayraktar F, Gün Z. *Incidence and Correlates of Internet Usage among Adolescents in North Cyprus. Cyber-psychol Behav* 2007;10(2):191-7.
27. Yoo HJ, Cho SC, Ha J, Yune SK, Kim SJ, Hwang J, Chung A, Sung YH, Lyoo IK. *Attention Deficit Hyperactivity Symptoms and Internet Addiction. Psychiatry Clin Neurosci* 2004;58:487-94.
28. Park SK, Kim JY, Cho CB. *Prevalence of Internet Addiction and Correlations With Family Factors among South Korean Adolescents. Adolescence* 2008;43(172):895-909.
29. Balta ÖÇ, Horzum MB. *Web Tabanlı Öğretim Ortamındaki Öğrencilerin İnternet Bağımlılığını Etkileyen Faktörler. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 2008;41(1):187-205.
30. Fortson BL, Scotti JR, Cihen Yu-C, Malone Judith DB, Kevin S. *Internet Use, Abuse and Dependence among Students at A Southeastern Regional University. Journal of American College Health* 2007;56:2.
31. Oğuz B, Zayım N, Özel D, Saka O. *Tıp Öğrencilerinin Bilişsel Durumları. Akademik Bilişim. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 30 Ocak-01 Şubat 2008.*
32. Ersun A, Köze B, Muslu G, Beytut D, Başbakkal Z, Conk Z. *Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinde İnternet Kullanımı İle Sosyal Destek Sistemi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. İ.Ü.F.N. Hemşirelik Dergisi* 2012;20(2):86-92.
33. Ergin A, Uzun Su, Bozkurt Aİ. *Tıp Fakültesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Sıklığı ve Etkileyen Etmenler. Pamukkale Tıp Dergisi* 2013;6(3):134-42.
34. Niemz K, Griffiths M, Banyard P. *Prevalence of Patho-Logical Internet Use among University Students and Correlations With Self-Esteem, The General Health Questionnaire (GHQ) and Disinhibition. Cyberpsychol Behav* 2005;8:562-73.
35. Young KS. *Internet Addiction: The Emergence of A New Clinical Disorder. Paper Presented at 104th Annual Meeting of the American Psychological Association Toronto, Canada: 10 Ağustos 1996.*
36. Greenberg JL, Lewis SE, Dodd DK. *Overlapping Addictions and Self Esteem Among College Men and Women. Addiction Behaviour* 1999;24:565-71.
37. Bai YM, Lin CC, Chen JY. *Internet Addiction Disorder among Clients of A Virtual Clinic. Psychiatr Serv* 2001;52(10):1397.
38. Goudriaan AE, Oosterlaan J, Beurs E, Vanden BW. *Pathological Gambling: A Comprehensive Review of Biobehavioral Findings. Neurosci Biobehav Rev* 2004;28:123-41.